

קלאץ' במטע האנונות

גיא עדן

2021-01-16

קלאץ' במטע האנונות

גיא עדן

2021-01-16

ימי תחילת הקיץ שנת 1978

16: 25. אחר הצהריים.

מצוידת במכחול פלסטיק כחול ועדין, אמו מאביקה את פרחי האנונה. אמו עובדת במטע האנונות, על מנת להרוויח עוד כמה לירות לפרנסת המשפחה. כי הזמנים קשים. האינפלציה דוהרת. דמי המזונות דלים מאד, המשכורת העלובה כעובדת סוציאלית כבר איננה מספקת, וכל גרוש נוסף עשוי לעזור.

האנונה - אחד מן הפירות האהובים עליו ביותר. פרי אקזוטי-טרופי בעל מראה מפתה ומסקרן במיוחד. פרי עסיסי ומאד מתוק, בשרו הלבן תמיד הזכיר לו צמר גפן מתוק. העבודה במטע האנונות הקרוב לבית היא לא עבודה קשה מדי. אמו אווזת בידה מכחול בעל ידית תכולה. בקצה הידית מברשת עדינה עשויה שער זנב סוס. אמו אוספת אבקנים עדינים מפרח אחד, ומברישה ואגב כך מפרה פרח אחר. כך יתקבלו פירות גדולים יותר. משובחים יותר. בהאבקה משתתפים עוד עשרות מבני המושב. קומונה. ממש כמו מדורת השבט הקדומה. חלקם קשי יום, בדיוק כמוה, ויחד הם מרכלים, צוחקים, משתפים בחוויות מהיום החולף. פורקים מתחים. מתנחמים אחד בצרתו של האחר. יום אחד אף הוא, כנער צעיר, יעבוד אחה"צ בהאבקה פרחי האנונה, ויקבל כסף כיס לבזבזים.

30: 16. קול ישראל מירושלים, כאן מלאכי חזקיה הרי החדשות ועיקרן תחילה. דובר צה"ל מדווח על חדירת ארבעה מחבלים מגבול ירדן. אחד המחבלים נורה ונהרג על ידי כוחות צה"ל. נערך מצוד נרחב אחר שלושת המחבלים הנותרים. המחבלים חמושים ומסוכנים, ודובר צה"ל מבקש מן הציבור להסתגר בבתים עד להודעה חדשה.

32: 16. הוא לבד בבית. משחק עם אחיותיו ועם כלבו הצעיר בחצר. שומע את החדשות מפיו של שכן מבוהל שרץ לתפוס מחסה. הפחד מטפס.

מטפס ועולה בגרון. הוא אוסף את אחיותיו בחיפזון, ויחדיו הם רצים לאימם, שבמטע האנונות.

הכלב נותר קשור ולא מבין למה ננטש בכזו פתאומיות.

35: 16. השמועה מתפשטת כאש בשדה קוצים. מטע האנונות ננטש תוך דקות ספורות. אנשים מחזירים את מכחולי ההאבקה ברישול לצנצנות הריבה הריקות. כולם מתפזרים לבתיהם, אל יקיריהם, בבהילות ובמתח.

האם מגיעה בחיפזון לרב"ש של המושב (רכז ביטחון שוטף) וחותרת על קלצ'ניקוב.
כראש משפחה חד הורית, בת שלושה ילדים רכים, עליה להגן על משפחתה. להגן
בחירוף נפש על גוזליה התמימים. הרכים. האצבעות העדינות שלה, שעד לפני דקות
ספורות האביקו את פרחי האנונה העדינים, עסוקות עתה בכוונן אורך רצועת
הגברדין המוכתמת שמן של הנשק שזה עתה חתמה עליו.

17:00 סיור מתנדבי המשמר האזרחי.

לאחר שהגיעו בחזרה הביתה, הגיפה האם את הבית עד כמה שרק ניתן, בהינתן
דלתות ההזזה הגדולות מהזכוכית.

ארבעתם מתקבצים במטבח. אמו מרימה את ראשה הג'ינג'י באיטיות ובזהירות
לכיוון החלון הגדול שבמטבח.

ליבה מחסיר פעימה, אך היא לא עומדת בפיתוי ומעיזה להציץ בסקרנות דרך החלון,
בין אדניות הגרניום, אל עבר רכב הסיור של המושב. הכבאית האדומה שחולפת
בשכונתה הנטושה הינה מראה נדיר. האם מנסה להקליל את האווירה ומתארת
לילדיה בחיך ובקריצה את אשר היא רואה מבעד לחלון. היא רואה עכשיו את
מתנדבי המשמר האזרחי הצעירים פורקים כל עול.

הצעירים, בעודם בטוחים כי אף אחד אינו צופה בהם, החלו מתיזים בצינורות הכיבוי
שעל הרכב לכל כיוון, בתנועה גסה, השפריצו מזרנוק הכיבוי כאילו הם משתינים
לכל עבר. וצוחקים בקולי קולות. אמו מזהה את מנהיג הפרחחים. היא לא תשכח לו
שכשהיה נער, היה יורה ברובה אוויר לעבר ציפורים בשכונה.

לימים, צעיר זה ייהרג בתאונת טרקטורון. האם לא תסלח לעצמה על שאיחלה לו מכל המרעין בישין שלעולם יש להציע..

18: 00. עוד רגע קט תרד החשיכה.. האם מבהילה את ילדיה לבית הוריה שבקצה השני של המושב. הבית האהוב של סבא וסבתא חשוך. אור דלוח וקלוש בוקע מחלון המטבח הקטן. כל בתי היישוב מוחשכים. בכוונה.

המבואה הכל-כך מוכרת הספונה ספרי קודש ואנציקלופדיות לרוב, והריח המתקתק של המרק המוכר והטוב של סבתא'לה מצליח להרגיע במעט את הילדים, ולהפיח בהם שלוה.

סבא וסבתא דבוקים בדאגה לטרנזיסטור. רשת ב'. קולו הרציני של הקריין בוקע מהמכשיר. כולם עדיין ממתנים בדריכות לעדכונים. הנשק שהאם הביאה עמה שעון על הקיר בפינת החדר.

אמו שולחת אותו עם אחיותיו לחדר האורחים, שישחקו בחושך.

18: 05 הוא מבוהל. מרגיש לבד בעולם. מרגיש שהאירוע לא מנוהל נכון. חסר לו אביו, שינסוך בו מעט בטחון. החדרים החשוכים והריקים מפחידים אותו.

הריפוד הירוק והזקן שמסביב מפחיד אותו.

הפרדסים שסובבים את הבית מפחידים אותו.

קולו הרציני של הקריין ברדיו מפחיד אותו.

השקט הלא אופייני בשכונה מפחיד אותו. אפילו לול העופות של השכן דומם באופן לא טבעי.

נביחות כלבי השכנים מפחידות אותו,

אבל המחשבות על המחבלים מפחידות אותו יותר מכל.

הוא מוליך את אחיותיו לחדר האורחים. לארון המשחקים. אחותו הצעירה מוציאה את משחק הדוקים. מסתובבת אליו בפתאומיות, בהתלהבות, עם דוק אדום ביד. הדוק ננעץ עמוק בשפתו. הוא מדמם. הדבר רק מוסיף לאומללותו.

הוא ממרר בבכי חרישי, וממהר אל חיק אימו לנחמה.

הבית של סבא וסבתא ממוקם בקצה המושב. הוא גובל בפרדס התפוזים של סבא. ארבעה דונמים של עצי תפוז. הפרדס היה גאווה הבית. בימי החורף סבו היה סוחט לו מיץ תפוזים במסחטת הזכוכית העתיקה, ומגיש לו כוס מיץ קר וכמה תמרים. אך עתה, בחושך, הפרדס היווה איום. כל פוחז בן בלי יעל עלול למצוא מקום מסתור בפרדס של סבא, דבר שהפחיד אפילו את האמיצים ביותר.

18: 15 צעדי ריצה נשמעים מבחוץ.

ונביחות כלבים.

וצעקות.

בערבית.

סבו, בחור נמוך קומה, ורחב, שבצעירותו שירת כנוטר (מהשומרים היהודיים בתקופת המנדט), והיה לוחם ללא חת, חוטף את הקלצ'ניקוב בידו האחת, בעודו אווז בפנס בידו השנייה ויוצא בצעדים קצרים אך נמרצים החוצה ללא דיחויי, על מנת לברר מה פשר ההמולה שבחוץ.

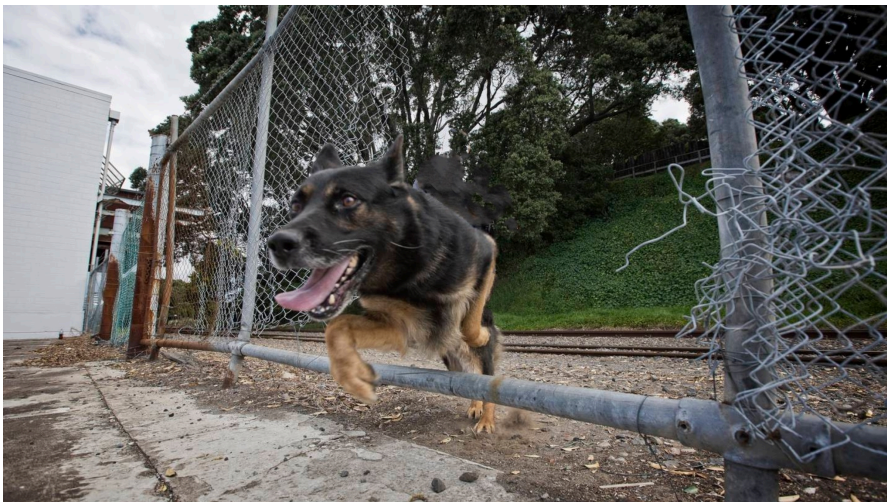
מחסנית הנשק שנשכחה בצללית בפינת החדר, נשארת מיותרת. הנשק לא יועיל ללא המחסנית, והמחסנית וודאי לא תועיל ללא הנשק.

נביחות כלב הזאב הנאמן של המשפחה הקשור בדרך כלל בחצר, נוסכות ביטחון בלב סבא. סבא מתקרב בצעדים מהירים עם הפנס הגדול למקום הנביחות. סבא רואה את השרשרת של הכלב קרועה. כתמי הדם הקטנים הנספגים במהרה באדמה מעידים על מאבק. ליבו של סבא אינו מנבא לו טובות.

אזניו של סבא כרויות לרחשים מחשידים.

ופיו של סבא מכווץ לשריקה חרישית, כזו שרק הכלב יוכל לשמוע.

לפתע מבחין סבא בכלבו הנאמן גוהר מעל גופו של הערבי, שיניו החשופות נעוצות בגרונו של האומלל חסר הישע, בעוד הערבי גונח מכאבים ומקלל בערבית. סבא מכוון את נשקו, דורך אותו, משחרר את הנצרה, וסוחט את ההדק. יורה על מנת להרוג.

למזלו של סבא. נשק ללא מחסנית לא יכול לירות. סבא מגדף חרש, אבל באותה שנייה מבליחה בו ההבנה הנוראה. הכלב התנפל על הפועל הערבי שעובד בפרדס. ידיד המשפחה. משום מה, הכלב תמיד שנא את הפועל. כנראה בשל הצליעה הקלה שהייתה לפועל. הכלב תמיד ראה בכך התגרות מצדו של הפועל. דווקא היום הצליח הכלב להשתחרר מכבליו ולבצע בו את זממו. סבא ממהר להרגיע את הכלב, ומטפל בפועל האומלל.

סבא מוריד את הכיפה, מנשק אותה, ומודה לבורא עולם על שהמחסנית נשכחה בפינה החשוכה שבבית.

18: 30. קול ישראל מירושלים, כאן מלאכי חזקיה הרי החדשות ועיקרן תחילה. דובר צה"ל מוסר כי כנופיית המחבלים נתפסה ונוטרלה על ידי כוחות הנח"ל. האירוע הסתיים. התושבים יכולים לצאת מבתיהם ולחזור לשגרה.

הסיפור הזה נארג מאוסף של זיכרונות ילדות שלי כילד בשנות השבעים. כל סצנה בסיפור אמתית לגמרי, אף על פי שרצף האירועים לא קרה כמו בסיפור. ניסיתי להעביר את האווירה והתחושה הלא פשוטה כילד, במציאות הלא אפשרית בה אנו חיים.